

Καὶ ταῦτα μὲν σήμερον περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐν γένει ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἄπαντες δὲ γνωρίζομεν ὅτι μετὰ τὸν πρῶτον πολιτισμὸν τοῦ κόσμου, τὸν καθαρὸν ἑλληνικόν, ἐπῆλθεν ὁ δι' Ἀλεξάνδρου, ἑλληνικὸς τε καὶ Μακεδονικὸς, εὐρύτερος τοῦ πρώτου. Μετ' αὐτὸν ἦλθεν ὁ Ρωμαϊκὸς καὶ ἔπειτα ὁ Βυζαντινὸς, ὅστις ἦν εὐρύτερος βεβαίως καὶ συνέχεια τοῦ δευτέρου· καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Εὐρωπαϊκός, εὐρύτερος πάντων τῶν προγενεστέρων. Εἰς τούτους δὲ πάντας τί συνετέλεσεν ἄρά γε ἡ Ἑλλάς; Ἡ Ἑλλάς, Κύριοι, εὐγενεῖς μου Κυρίαι, ἐδοξάσθη μόνη καὶ καθ' ἑαυτὴν πολιτικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς ἐν τῷ πρώτῳ, ὅλου τοῦ λοιποῦ κόσμου ὑπὸ βαρβαρότητος καλυπτομένου. Ἐδοξάσθη κατ' ἄμφω ἐν τῷ δευτέρῳ διὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἐξύπνισε τὴν Ἀσίαν. Ἐδοξάσθη ἐν τῷ Ρωμαϊκῷ ἐπιστημονικῶς ὑπόδουλος μὲν, ἀλλὰ διδάσκαλος γενομένη τῶν κρατούντων Ρωμαίων. Ἐδοξάσθη ἐν τῷ Βυζαντινῷ θρησκευτικῶς. δὲν ἔμεινε δ' ἄδοξος ἐν τῷ Εὐρωπαϊκῷ φωτίζουσα τὴν Εὐρώπην, ὡς πολικὸς ἀστήρ, διὰ τῶν ἀθανάτων συγγραμμάτων τῶν ἐνδόξων υἱῶν αὐτῆς. Τέλος δ' ἐπῆλθεν ὁ σκηνικὸς ζυγὸς, καὶ ἐν τούτῳ ἡ Ἑλλάς ἡ δόξησεν, ἐταπεινώθη, περιεφρονήθη, ἡκρωτηριάσθη, ἦλθεν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου, ἐλησμονήθη, ἐνομίσθη νεκρά καὶ ὡς μὴ ὑπάρχουσα· ὁ καιρὸς διεξοδικός, ἡ πάλῃ μακρά, βαρύτερος ὁ ἀγὼν, ἀσθενὲς τὸ σῶμα, μώλωπας ἔτι ἔχον, πανταχόθεν καταδραμὴ, οὐδαμῶθεν βοήθεια· ὁ κόσμος ὅλος σχεδὸν ἐκώφευεν εἰς τὰ δάκρυα τῶν πασχόντων. Τὸ ἑλληνικὸν λοιπὸν ἔθνος ἐκινδύνευσε τὸν ἔσχατον κίνδυνον, γνωρίζον μὲν πόθεν νὰ φύγῃ, ἀλλ' ἀγνὼν ποῦ νὰ καταφύγῃ! Εἰς τὴν γῆνιν διπλωματίαν ἡ καταστροφὴ αὐτῆς ἐφαίνετο βεβαία, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐν ταῖς δέλτοις ταῖς οὐρανίαις, ἐν αἷς ἀποφασίζονται τὰ ἐνταῦθα. Καὶ ἰδοὺ, ὦ τοῦ θαύματος! τὴν τρίτην δεκαετίαν τῆς δεκάτης ἐνάτης ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετη-

ρίδος εὐαγγελιζομένη ἡ γῆ χαρὰν μεγάλην διὰ τὴν ἐορταζομένην ἁμῶμον σύλληψιν τοῦ υἱοῦ τῆς Παρθένου καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος εὐηγγελίστατο καὶ τὴν ἀνάστασιν τῆς νεκροφανοῦς Ἑλλάδος. Καὶ ταύτης μὲν ἀπόμειρα μόνον ἀνέκτισε τὴν ἐλευθερίαν τῆς, καὶ προάγεται ὁσημέραι, δλόκληρον δὲ τὸ ἔθνος εὐελπίζεται τῇ τοῦ Θεοῦ βοηθείᾳ αἰσιώτερον μέλλον!

ΤΟ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΝ.

Ὀλίγιστοι ἡσυχολήθησαν εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς ὀρεινῆς ἐκείνης χώρας, ἣν μόλις ἐνθυμοῦνται ὅταν ἀναφυῇ πολιτικὴ τις περιπλοκὴ, ὅπως προσφάτως συνέβη κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Εὐζεγοβίνης. Ἡ γερμανικὴ Διπλωματικὴ ἐπετηρίς, ἡ ἀναφέρουσα μετ' ἄκρας εὐλαθείας ἀπάσας τὰς ἡγεμονίας τοῦ Ῥέους, τῆς Αἰππης, τοῦ Σιγμάρικεν καὶ ἄλλων μικροσκοπικῶν καὶ ἀνεξαρτήτων δῆθεν κρατῶν, οὐδ' ἀναφέρει τὸν ἡγεμόνα τοῦ Μαυροβουνίου, ἐν δὲ τῇ πολλοῦ λόγου ἀξίᾳ Γεωγραφίᾳ τοῦ ὁ Γάλλος Ἐλισαῖος Ῥεκλὸς ἀποφαίνεται λίαν αὐστηρῶς περὶ τῆς ἡγεμονίας, λέγων ὅτι τὰ ὄρη συνέχουσιν αὐτὴν εἰς τὴν ἀρχαίτυπον βαρβαρότητα. Ἐπεικέστερον ἔκρινεν ὁ Γερμανὸς Κ. Γουσταῦος Ῥὰς, ὅστις δις ἐντὸς τριετίας (1871—1874) ἐπεσκέφθη τὸ Μαυροβούνιον καὶ περιέγραψε λεπτομερῶς τὴν φύσιν τοῦ ἐδάφους, τὸ πολίτευμα, τὰ πάντα. Αἱ πληροφορίαι αὐτοῦ συμφωνοῦσι καθ' ὅλα πρὸς ὅσα ἀναφέρουσιν οἱ Σλαῦοι συγγραφεῖς.

Κατὰ τὸν Κ. Ῥὰς μόλις ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἐγένετο γνωστὸν ἐν Εὐρώπῃ τὸ ὄνομα τοῦ Μαυροβουνίου, πολλοὶ δὲ Εὐρωπαῖοι καὶ νῦν ἔτι φρονοῦσιν ὅτι ὁ τόπος κατοικεῖται ἀπὸ βαρβάρους ληστὰς μαχομένους πρὸς ἀλλήλους. Εἰς τοῦτο δ' ἴσως ὁρμῶνται ἐκ τῆς ἀγρίας ὄψεως τῆς χώρας ἅμα ἐκ Καπτάρου μεταβαίνῃ τις εἰς τὸ Μαυροβούνιον. Μετα-

ξὺ Καττάρου καὶ Κετίνης μόλις πρὸ μικροῦ κατεσκευάσθη ὁδὸς ἀμαξιτὴ δαπάνη τῆς αὐστριακῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἡγεμόνος Νικολάου, ὃ δὲ Κ. Ῥὰς περιγράφει ὡς ἑξῆς τὴν πορείαν του διὰ τῶν ἀτραπῶν (κατὰ τὴν τελευταίαν ὁδοιπορίαν του ἀμαξιτὴ ὁδὸς δὲν ὑπῆρχε).

α Μεταξὺ Νιεγκὸς καὶ Κετίνης ὑφύεται μακρὰ σειρά τιτανωδῶν βράχων, ἄνευ χλόης—ἀληθῆς ἐκ βράχων ἔρημος. Μεταξὺ τῶν βράχων αὐτῶν ὑπάρχουσι χείμαρροι, οὐδὲν δὲ βλέπει τις ἢ βράχους, ἀνὰ μέσον τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἀτραπὸς ἐν εἴδει κλίμακος μᾶλλον. Πολλὰκις οἱ ὁδηγοὶ μ' ἐκράτουν ἐπὶ τοῦ ἵππου, φόβῳ μὴ οὗτος ὀλισθήσας μὲ ρίψῃ εἰς τὴν ἄβυσσον, πολλαχὺ δ' ὤφειλον ν' ἀφιππεύσω καὶ ν' ἀναρριχῶμαι εἰς τ' ἀνωφερῆ μέρη. Μετὰ τριῶν ὥρῶν πορείαν ἀδύνατον ἀποβαίνει νὰ σταθῇ τις ἐπὶ τοῦ ἵππου· τέλος δὲ βλέπω πρὸς τὰ κάτω θαλερὰν πεδιάδα καὶ ὀλκὸς λευκὴ φαίνεται ἐν αὐτῇ. Ἰδοὺ ὁ σιδηροὸδρομος, λέγει μοι γελῶν ὁ ὁδηγός μου.—Ἡ λευκὴ ὀλκὸς εἶναι τὸ προσφάτως τελειωθὲν μέρος τῆς νέας ὁδοῦ, αἱ δὲ λευκαὶ οἰκίαι, εἰς ἃς ἀπολήγει, εἶναι αἱ τῆς πρωτεύουσας. Ἐπὶ ἀποκρήμνου βράχου προέχει λιθίνη οἰκοδομὴ, εἶδος μωσαλείου—αὕτη δὲ εἶναι ἡ πυριτιδοαποθήκη τῆς Κετίνης. Ἰππεύω καὶ προχωροῦμεν· Ἡ πεδιάς ἐκτείνεται· δεξιόθεν τὸ Λόφταεν, ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τοῦ Μέλανος Ὄρους, δεσπόζει ὅλων τῶν πέριξ βράχων, μεθ' ἧ φαίνεται ἡ πυριτιδοαποθήκη καὶ τὸ σφαιροχυτήριον τῆς Κετίνης. Εἰς τὴν εἴσοδον τῆς κοιλάδος ὑπάρχει τὸ περίφημον μοναστήριον, ἐν ᾧ ἔζησιν ὁ μέγας βλαδίκας τοῦ Μαυροβουνίου καὶ οὗ ὑπέρκειται πύργος μὲ ἐπάλξεις, χρησιμεύων ἄλλοτε ὡς σκοπιά. Ὁ Ἀγγλος περιηγητὴς σὺρ Γάρδνερ Οὐίλκινσον, ὅστις ἐπεσκέφθη τὸ Μαυροβούνιον κατὰ τὸ 1840, εἶδε τὰς ἐπάλξεις καλυμμένας ἀπὸ κεφαλὰς Τούρκων...

Ὁ Γερμανὸς συγγραφεὺς περιγράφει λεπτομερῶς τὴν πρωτεύουσαν, ἀλλ' ἵνα ἀποδείξῃ τὰς γενομένας προόδους παραβάλλει

τὴν νῦν τῶν πραγμάτων κατάστασιν πρὸς τὴν πρό τινων ἐτῶν.

Ὁ Κυπριανὸς Ῥοβέρτος, ἐν τῷ βιβλίῳ του περὶ τῶν Σλαβῶν τῆς Τουρκίας περιέγραψεν οὕτω τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὴν αὐλὴν τοῦ Μαυροβουνίου ἐν ἔτει 1840.

«Ἡ αὐλὴ ἐδρεύει εἰς τὸ νέον μοναστήριον, ὅπερ ὁ νῦν βλαδίκας ὠκοδόμησεν ἰδίαις δαπάναις... Τέσσαρα κανόνιχ ὑπερασπίζουσι τὴν εἴσοδον τοῦ ἐνδικομήματος αὐτοῦ, τοῦ ἐνταυτῷ πολεμικοῦ καὶ μοναστικοῦ πλησίον τοῦ κωδωνοστασίου ἡγείται ἡ πυριτιδοαποθήκη, τὸ δὲ τυπογραφεῖον κεῖται πλησίον τῆς ὀπλοθήκης. Ἡ εὐρεῖα αἶθουσα, ἐν ᾗ γίνονται αἱ συνδιασκέψεις, ἀντὶ παντὸς ἐπίπλου ἔχει τάπητα καὶ βάθρα λίθινα πέριξ ἐστίας, ἣν τὸν χειμῶνα ἄπτουσιν. Ἐκεῖ κάθονται οἱ ἀρχηγοί, ἀφοῦ κρεμάσωσιν εἰς τὸν τοίχον τὰ δῖπλα των, καὶ πίνουσι τὸ τσιμποῦκι. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν συνδιασκέψεων ἐγγράφεται ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ συμβουλίου, ὅστις γράφει κατὰ τὸν τουρκικὸν τρόπον, ἐπὶ τῶν γονάτων...

«Τὸ ἐσπέρας, μετὰ τὸ δεῖπνον, οἱ ἐκ τῶν μεθορίων ὀπλαρχηγοί (προσερχόμενοι ὅπως ἐκθέσωσι τὰ διατρέχοντα), οἱ σεργάροι, οἱ γηραιοὶ κριεῖς καὶ αὐτοὶ οἱ τυφλοὶ ποιηταὶ κάθονται πέριξ τοῦ ὀσποδάρου, ὅστις συνδιαλέγεται πρὸς αὐτοὺς, συγχαίρει τοῖς ἀξιοτέροις ἢ διατάσσει νὰ τῷ ψάλλωσι ραψωδίας ἡρωϊκάς. Τὰ ἄριστα τῶν ἀσμάτων τούτων δημοσιεύονται ἀκολούθως εἰς τὴν *Τηρλίτσα*. Οὕτω διέρχονται τὰς νύκτας εἰς τὸ φρούριον τῶν Μελανῶν Ὀρέων.»

Ὁ Κ. Ῥὰς, ἀφοῦ ἀνέφερε τὰς ἀναμνήσεις ταύτας τοῦ παρελθόντος, ἐκθέτει τὴν νῦν φυσιογνωμίαν τῆς Κετίνης.

«Τὸ ὠραιότερον οἰκοδόμημα τῆς πρωτεύουσας, λέγει ὁ Γερμανὸς συγγραφεὺς, εἶναι τὸ νέον παλάτιον, εἰς ᾧ διαμένει ὁ ἡγεμὼν μετὰ τῆς οἰκογενείας του· εἶναι δὲ ἀρκούντως μέγα καὶ κεῖται ἐπὶ τῆς κυριωτέρας ὁδοῦ.—Εἰς τὸ κατώγειον ὑπάρχουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις δωματίοις ἡ αἶθουσα τῆς ὑποδοχῆς καὶ ἡ αἶθουσα ἐν ᾗ συνεδριάζει ἡ γερουσία, ἡ διέπουσα τὰ τοῦ κράτους. Ἡ

τῆς γερουσίας αἰθουσα εἶναι κομψῶς κὺ-
πρεπισμένη. Τὸ ἀνώγειον περιέχει πολλά
δωμάτια καὶ αἰθούσας κάλλιστα κεκοσμη-
μένας· ὁ βλέπων τὰς εἰκόνας καὶ τὴν δια-
σκευὴν τῶν δωματίων καὶ αἰθουσῶν καὶ
τοὺς μαλθακοὺς τάπητας οὐδόλως πιστεύει
ὅτι εὐρίσκεται παρὰ λαφ. ληστρικῶ, ὡς εὐ-
αρεστοῦνται ν' ἀποκαλῶσι τοὺς Μαυροβου-
νίους γερμανικαί τινες ἐφημερίδες. Αἱ ὠραι-
ότεραι τοῦ παλατίου αἰθουσαι εἶναι ἡ τοῦ
χοροῦ καὶ ἡ τῆς ὑποδοχῆς...

« Δύο μεγάλαι ὁδοὶ τέμνουσι τὴν πόλιν
ὑπάρχουσι δὲ πολλαὶ ἄλλαι μικραί. Αἱ οἰ-
κίαι γενικῶς ἔχουσι δύο ὀροφάς, εἰσὶ λιθό-
κτιστοι καὶ σκέπονται ἀπὸ κεράμου. Οὐδε-
μίαν ἀπὴντησα ἀχυροσκεπῇ... Ἀξιόσημι-
ώτεραι τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν εἰσὶ τὸ
νεόδμητον νοσοκομεῖον καὶ τὸ παρθεναγω-
γεῖον... Εἰς τὸ ἀρχαῖον παλάτιον ὑπάρχει
τὸ τυπογραφεῖον τοῦ κράτους, εἰς δ' ἐκτυ-
ποῦνται ἡ ἐπιτόπιος ἐφημερίς *Γκλάς Τσερ-
νογκόρτσα* (ἡ Φωνὴ τοῦ Μαυροβουνίου) καὶ
παιδαγωγικά τινα βιβλία.»

Ἀλλαχοῦ ὁ Κ. Ῥὰς διηγεῖται τὴν ἐπί-
σκεψίν του εἰς τὸν διευθυντὴν τῶν ταχυδρο-
μείων καὶ τηλεγράφων.

« Ἀπὸ τῆς 2)14 Μαΐου 1874 τὸ Μαυ-
ροβούνιον ἐκοινώνει ταχυδρομικῶς καὶ τη-
λεγραφικῶς πρὸς τὸν ἀρχαῖον καὶ τὸν νέον
κόσμον· ἐκτοτε δὲ ὁ Κ. Πέτρος Σούμποτιτς
ἱδρύσας ταχυδρομεῖα εἰς δεκαεὶς διάφορα μέ-
ρη καὶ ἐσύστησε συγκοινωνίαν ταχυδρομι-
κὴν μεταξὺ τῆς πρωτεύουσας καὶ τοῦ Κατ-
τάρου· κατεσκεύασε δὲ γραμματόσημα ἅ-
τινα εἰσὶ δεκτὰ εἰς κυκλοφορίαν ἐν Αὐστρίᾳ
καὶ Οὐγγαρίᾳ. Ἐν τηλεγράφημα στοιχίζει
30 κράυτσερ. Εὖρον τὸν Κ. Σούμποτιτς
λίαν ἡσυχολημένον ἵνα εἰσαγάγῃ τὰ ἐμπο-
ρικὰ δελτία καὶ νὰ συνομολογήσῃ συμβά-
σεις ταχυδρομικὰς πρὸς τὰ Εὐρωπαϊκὰ κρά-
τη. Ὅτε κατὰ πρῶτον ἐπεσκέφθην αὐτὸν
μοὶ ἔδειξε μὲ ὕψος θριαμβευτικὸν τὸ πρῶτον
ἐπίσημον γράμμα ὅπερ πρὸ μικροῦ εἶχε λά-
βαι ἐκ Παρισίων ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ
τῶν ἐσωτερικῶν· ἔφερε δὲ τὴν ἐξῆς ἐπιγρα-
φὴν: Τῷ Κ. γενικῷ Διευθυντῇ τῶν μαυρο-

(ΟΜΗΡΟΣ ΦΥΛ. Ε'.)

βουνιωτικῶν ταχυδρομείων.—Εἰς Κετίνην.

« Πλησίον τοῦ ταχυδρομείου ὑπῆρχε με-
γάλη οἰκοδομή, ἣν δὲν εἶχον ἰδεῖ κατὰ τὴν
πρώτην μου περιήγησιν. Αὐτοῦ πρὸ ἐνὸς
καὶ ἡμίσεος ἔτους συνέστη τὸ ἀνώτατον
παρθεναγωγεῖον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς δε-
σποινίδος Ναρέτζα Πάτζεβιτς.»

Τὴν προσοχὴν τοῦ Κ. Γουσταύου Ῥὰς
φυσικῶ τῷ λόγῳ ἐφείλκυσε τὸ κατὰστημά
αὐτό. Ἡ ἀνωτάτη ἐκπαίδευσις τῶν γυναι-
κῶν οὐδόλως συμβιβάζεται πρὸς τὴν βάρ-
βαρον κατὰστασιν, ἣν τινες ἀποδίδουσιν
εἰς τὸ Μαυροβούνιον· ἀξιέπαινος δὲ λίαν εἶ-
ναι ὁ ἡγεμὼν Νικόλαος, ὅστις προσπαθεῖ
νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς ὑπηκόους του τοῦ ζυ-
γοῦ τῆς ἀμαθείας, καὶ ὁ Γερμανὸς συγγρα-
φεὺς ὁμολογεῖ ἀσμένως ὅτι ὁ κληρὸς τοῦ
Μαυροβουνίου οὐδὲν εἰς τοῦτο παρενέβαλε
πρόσκομμα. Περὶ τὰ 40 σχολεῖα ἀρρένων
συνέστησεν ἤδη εἰς διάφορα μέρη, ἱδρύσας
δὲ καὶ διδασκαλεῖον. Τὸ παρθεναγωγεῖον
τῆς Κετίνης ἱδρύθη τῷ 1869, δαπανᾷ δὲ
ἡ κυβέρνησις πρὸς συντήρησίν του 20,000
φράγκων ἑτησίως. Διδάσκουσι δὲ μία δι-
ευθύντρια (Ῥωσὶς τὴν καταγωγὴν), δύο δι-
δασκάλισσαι, εἰς ἱεροδιδάσκαλος, εἰς καθη-
γητὴς τῆς ὠδικῆς καὶ ἕτερος ἱερωμένος. Τὸ
κατὰστημα ἔχει θέσεις διὰ 30 μαθητρίας,
ὧν 20 μὲν ἐκπαιδεύονται δαπάναις τοῦ
κράτους, 10 δὲ εἰσὶν ὑπότροφοι, πληρόνου-
σαι ἑτησίως ἀνὰ 200 φιορίνια. Αἱ ὑπότρο-
φοι εἰσὶ δεκταὶ εἰς ἡλικίαν 12 ἐτῶν καὶ
εἰσερχόμεναι εἰς τὸ παρθεναγωγεῖον ὀφεί-
λουσι νὰ ἡξεύρωσιν ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ
ἀριθμητικὴν μέχρι τῶν 400. Ἡ διδασκα-
λία διαρκεῖ ἐξ ἑτῆ καὶ περιλαμβάνει τρεῖς
τάξεις. Εἰς τὴν τρίτην τάξιν εἰσὶ δεκταὶ αἱ
μᾶλλον τῶν ἄλλων διαπρέπουσαι νεάνιδες
ἢ αἱ προωρισμέναι νὰ γίνωσι διδασκάλισ-
σαι. Αἱ τῆς τάξεως ταύτης μαθήτριά, ἀ-
σχολοῦνται, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν διδασκαλισ-
σῶν, εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν δύο κατω-
τέρων τάξεων· διδάσκονται δὲ συγχρόνως
οἰκιακὴν οἰκονομίαν καὶ χειροτεχνήματα.»

Ὁ Κ. Ῥὰς ἐπαινεῖ πολὺ τὴν διευθύντρι-
αν, ἥτις ὁμιλεῖ καλῶς τὴν γαλλικὴν, τὴν

ρωσικὴν καὶ τὴν σερβικὴν· ἐπίσης δὲ μετ' ἐπαίνων ἀναφέρει καὶ περὶ τῶν διδασκαλισσῶν δεσποινίδων Μίλαν Στανόγεβιτς καὶ Μιλοσλαύας Σπάνιτς. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἰς τὰς παιδαγωγικὰς λεπτομερείας θέλουσιν εὖρει ἐν τῷ Ζ'. κεφαλαίῳ τοῦ βιβλίου τοῦ Κ. Ῥὰς ἀπάσας τὰς ποθητὰς πληροφορίας. Τὰ σχολεῖα τῶν ἀρρένων ἤρσαν αὐτῷ πολὺ, ὥς καὶ τὸ διδασκαλεῖον, ἐν ᾧ μορφοῦνται οἱ διδάσκαλοι τῆς ἡγεμονίας. «Ἐπεσκέφθην, λέγει, πολλὰ σχολεῖα ἐν τοῖς χωρίοις καὶ ἀσμένως βεβαίῳ ὅτι δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς πρότυπα εἰς τὰ πρωσικὰ καὶ αὐστριακὰ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς μαθητὰς τοῦ διδασκαλείου, οὗτοι ἐκπαιδεύονται ἐπιστημονικῶς καὶ στρατιωτικῶς. Τὴν πρώτην ἀσχολοῦνται εἰς τὴν λογικὴν, τὴν ἱστορίαν, τὰ θρησκευτικὰ, τὴν φυσικὴν ἱστορίαν καὶ τὴν γεωγραφίαν, μετὰ μεσημβρίαν δὲ εἰς γραφὴν καὶ γυμναστικὴν. Ἡ Κυριακὴ εἶναι προωρισμένη διὰ τὴν στρατιωτικὴν ἐκπαίδευσιν. Ἀνωθεν τῆς κλίνης ἐκάστου μαθητοῦ κρέμονται τὰ ὅπλα του, ἥτοι τρυφέκιον ὀπισθογεμὲς, γιταγάνιον καὶ ζευγὸς πολυκρότων... Τὸ διδασκαλεῖον συντηρεῖται δημοσίᾳ δαπάνῃ, οἱ δὲ μαθηταὶ ἅμ' ἀποφαιτῆτως, ὀφείλουσι νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον ὡς διδάσκαλοι.»

Πολλοὺς ἐπαίνους δαφιλεύει ὁ δημοκράτης Ῥὰς τῷ ἡγεμόνι Νικολάῳ, ἐκπαιδευθέντι, ὡς γνωστὸν, ἐν Παρισίοις καὶ ὁμιλοῦντι διαφόρους ξένας γλώσσας, ἥτοι τὴν ῥωσικὴν, τὴν γαλλικὴν, τὴν ἰταλικὴν καὶ τὴν γερμανικὴν. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος δικαίως θεωρεῖται ὁ μεταρρυθμιστὴς τῆς χώρας, ὁμολογουμένως δὲ ὁ τόπος πολλὰ ὀφείλει εἰς τὸν ῥέκτην τοῦτον ἄνδρα, ὅστις καὶ ὀδοὺς ἐσύστησε καὶ τὸν στρατὸν μετερρύθμισε καὶ ἄλλας ἀπείρους εἰσῆγαγε βελτιώσεις, ἐν αἷς καὶ κώδικα ποινικόν, κτλ., κτλ.

Γ. Ο. Λ.

ΤΟ ΖΩΙΚΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΕΙΣ ΤΑ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

Καὶ τοι δριμύτατον ψῦχος ἐπικρατεῖ, ὡς γνωστὸν, εἰς τὰς ἀρκτικὰς χώρας, οὐχ' ἥττον ἱκανὰ σχετικῶς ζῶα εὕρηται· ἀποδείξεις δὲ τούτου τὸ μέγα τῶν γουναρικῶν ἐμπόριον, ὅπερ ἐνεργεῖ ἐν τῇ Νέᾳ Ἀγγλίᾳ ἡ λεγομένη Ἑταιρεία τοῦ κόλπου τοῦ Οὐδ-σωνος. Ἡ ἑταιρεία αὕτη ἔχει εἰς τὰ διάφορα γραφεῖά της, ἅτινα ὑπάρχουσιν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, πληθὺς ἄπειρον σιsurῶν.

Ἡ λευκὴ ἄρκτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ πρόσκοπος τῶν ζώων εἰς τὰς πολικὰς χώρας, ἐνθα καὶ μόνον ζῇ· τὸ πλεῖστον δὲ τοῦ χρόνου διάκειται νεναρκωμένη. Τὸ ζῶον τοῦτο ἐνίοτε ἔχει μῆκος μέχρι τριῶν μέτρων καὶ κέκτηται θαυμασίαν δύναμιν, ἐνεκεν δὲ τῆς ἀγριότητός της καταντᾷ λίαν ἐπίφοδος. Ἡ τροφή της συνίσταται ἀπὸ ἰχθύος, διὸ τὸ κρέας της εἶναι ἀνούσιον. Ἡ μέλαινα ἄρκτος εἶναι ἥττον κακὴ καὶ φεύγει ἅμα ἀκούσῃ τὸν ἐλάχιστον θόρυβον. Ἡ σισύρα αὐτῆς εἶναι περιζήτητος ἐνεκεν τῆς μακρᾶς καὶ μεταξωτῆς τριχός.

Ἡ λαίμαργος λεγομένη ἄρκτος κατὰ τὸν χειμῶνα ἔκτακτον ἀποδεικνύει ἐνέργειαν, ἐνῷ αἱ ὁμογενεῖς της διατελοῦσι βεδυθισμέναι εἰς λήθαργον· ἔχουσα δὲ μέγεθος κυνὸς καὶ ἀνάστημα μέτριον ἐπιφέρει μεγάλας καταστροφάς, ἀπαιτούσας ἰσχὺν καὶ δεξιότητα ἀμυθήτους. Κλέπτει καὶ κρύπτει ἐν τῇ χιόνι ἢ ἀλλαχοῦ οὐ μόνον τρόφιμα, ἀλλὰ καὶ ἐργαλεῖα. Οἱ περιηγῆται ἀναφέρουσι περὶ αὐτῶν πράγματα, ἅτινα ἀποδεικνύουσι πρόθεσιν λελογισμένην καὶ ἅτινα ἐδύνατό τις ν' ἀποδώσῃ μᾶλλον εἰς ἀνθρώπους ἢ εἰς ζῶα.

Τὰ ψιλά γουναρικὰ, ἥτοι ἡ μυγαλῆ, ἡ λευκοῖκτις, κτλ., δὲν ἐπισύρουν πολὺ τὴν προσοχὴν τῶν κυνηγῶν, ἀφ' οὗ μάλιστα κατηργήθη τὸ προνόμιον τὸ ὁποῖον εἶχον οἱ ἀνώτατοι τοῦ κράτους λειτουργοὶ τοῦ φέρειν διφθέραν ἐκ λευκοῖκτίδος. Τῶν λοιπῶν ζώων προτιμᾶται τὸ σαρκέριον, ὅπερ εὕρηται